

ΕΝΑΤΟ

ΜΑΝΧΑΤΑΝ 91 - ~~ΕΛΛΗΝΙΚΗ~~ ΓΡΑΜΜΑ

Μελίνα μου,

Σήμερα θα σου μιλήσω για μια πολύ ενδιαφέρουσα ποιητική εκδήλωση που έγινε εδώ στην Νέα Υόρκη με τον τίτλο: Στις Παρυφές της Ευρώπης: Φεστιβάλ Συγχρονης Ελληνικής και Ιρλανδέζικης Γυναικείας Ποίησης. Το Φεστιβάλ οργανώθηκε με πρωτοβουλία μιας ομάδας καθηγητριών του Πανεπιστημίου Κολουμπια, που διδάσκουν ελληνική και ιρλανδική λογοτεχνία, και με την ενίσχυση του Συνδέσμου Ποίησης και άλλων οργανισμών. Κράτησε δυο μέρες. Την πρώτη μέρα έγινε ανάγνωση ποιημάτων από τις ιρλανδέζες ποιητρίες Εβαν Μπολαντ και Μεντ Μακούκιαν και από την ελληνίδα ποιήτρια Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ. Τα ποιήματα της ελληνίδας τα διαβάσαν και σε μετάφραση. Την επομένη μέρα έγινε συζήτηση γύρω από τα ποιήματα αλλά και γύρω από τη σχέση ελληνικής και ιρλανδικής ποίησης, τις καταβολές, τις ερμηνεύσεις και την ομοιότητα στις σημερινές συνθήκες. Έγινε ακόμη συζήτηση για τη σχέση ποίησης και κριτικής, και πρέπει να πώ ότι οι τρεις ποιήτριες προβαλαν σθεναρή και μαχητική στάση απέναντι στην κριτική της ποίησης. Είναι περιττό να σου πώ ποσο περηφανοί νιώσαμε κι εμείς όταν είδαμε ποση εκτίμησε εδώ για την ελληνική ποίηση, και ποσο την ξερουν, όχι μόνο την κλασική μας, αλλά και την συγχρονη. Μιλήσαμε με τις υπεύθυνες καθηγήτριες και κυρίως με την Καρεν Βαν Ντάικ που έζησε πολύ καιρο στη θεσσαλονικη και αισθανεται ελληνίδα, για μια πιθανή σφαιρική παρουσίαση της Κυπριακής ποίησης. Έδειξαν ενδιαφέρον.

Η Κατερίνα Αγγελάκη Ρουκ είναι πολύ γνωστή εδώ γιατί έχει ζήσει καιρο, και το έργο της έχει μεταφραστεί. Περιμέναμε και την Τζένη Μαστοράκη, επίσης σπουδαία ποιήτρια, αλλά την τελευταία στιγμή δέν ηρθε. Άκουσαμε όμως μια πολύ ενδιαφέρουσα παρουσίαση του έργου της.

Αυτή τη βδομάδα, χαρή σε μια φιλή αμερικανίδα που είναι παραγωγός στο Μπροντγουαίη, χαρήκαμε δυο παραστάσεις μιουζικαλς. Το ένα έχει τον τίτλο: "Και ο κοσμος γυρίζει" και είναι ένα ποτ πουρι από παλιές μελωδίες των Κάντερ και Ερη, συνθέτη και στιχουργού, που έγραψαν μαζί πολλά γνωστά κομμάτια, όπως το Νιου Γιουρκ Νιου Γιουρκ, το Ολλ Δατ Τζαζ, το Φαννυ Λέϊντνυ κλπ. Εδώ, λοιπόν, όπως μας ειπε η φιλή μας η Λίλυ, οι δυο συνεργάτες μάζεψαν τραγουδια από παλια έργα τους που είχαν ξεχαστεί, που δέν είχαν γίνει επιτυχίες, και τα συνεδεσαν μεταξύ τους, φτιάχνοντας ένα νέο μιουζικαλ. Βλεπεις, εδώ στην Αμερική, τα πάντα είναι αντικειμενο εμπορικής εκμετάλλευσης. Παντως το αποτέλεσμα ήταν παρα πολυ ωραίο. Εκείνο που μάς έκανε εντυπωση είναι πως το έργο στηριζοταν αποκλειστικά στο ταλέντο και στις φωνές των 5 ηθοποιών. Δέν ειχε ουτε πλουσια σκηνικα ουτε αλλαγές κοστουμιών. Με πολυ λιτά και απλα μέσα, αλλά με θαυμάσιους ηθοποιους του θεάτρου, του χορου και του τραγουδιου απολαυσαμε μια εξαιρετική παράσταση.

Το δευτερο μιουζικαλ το είδαμε στις δυο το απογευμα, σε ένα θεατρο γεμάτο από μαθητές και παππουδες. Το έργο έχει τον τίτλο "Εκείνες οι παλιες καλές μέρες με σκοτώνουν". Είναι ένα νοσταλγικό ονειροπολημα ενός κοριτσιου δώδεκα χρονών για τα

χρόνια του πενήντα και του εξήντα με τα προβλήματα των φυλετικών διακρίσεων, της φτώχειας, της ανεργίας, αλλά και με τον ρομαντισμό και την αθωότητα που χαρακτηρίζει εκείνη την εποχή. Μελωδίες της εποχής, χοροί και γενικά η ατμόσφαιρα εκείνη, είναι διάχυτα στην ατμόσφαιρα. Κι εδώ οι ηθοποιοί, μισοί μαυροί και μισοί άσπροι και κυρίως τα δυο κοριτσάκια που πρωταγωνιστούν ήταν υπέροχοι. Κατά κανόνα στην Αμερική οι ηθοποιοί δεν ξέρουν απλώς πως να μιλούν αλλά τραγουδούν χορεύουν, κάνουν μιμική.

Και για να αλλαξουμε και λίγο το σκηνικό. Χθές το απογευμα, περπατώντας στην Πέμπτη Λεωφορο με τα καταστόλιστα μαγαζιά, είδαμε χάρω στο πεζοδρόμιο να κάθεται ένας νέος. Ήταν καταχλωμος. Μπροστά του είχε ένα χαρτί που έγραφε. " Είμαι άστεγος, δεν έχω να φάω, έχω Εϊτζ." Και το βράδυ, εκεί που καθομαστε στην τηλεόραση, κατά τις δέκα το βράδυ χτυπησε το τηλέφωνο. Μια παιδική φωνη μας ειπε: Ένας κλέφτης κλέβει το σπιτι μου. Φαίνεται θα ήταν κάποιο παιδάκι που ήταν μονο στο σπιτι. Δεν ηξερε να μάς πει τιποτα άλλο, ουτε που μενει ουτε πως λέγεται. Ήταν φανερο πως πήρε τον αριθμο μας στην τυχη Του ειπαμε να κλεισει, και να πάρει το 0, την αστυνομια. Ωσοσο μειναμε με την ανησυχια, άραγε τα κατάφερε ;

Αυτή είναι η Νέα Υορκη. Τοσα πράγματα γινονται, ομορφα πράγματα, τοσα πράγματα γινονται άσχημα πράγματα. Να μπορουσε κανεις να βρει την χρυση τομη. Υπάρχει ομως άραγε χρυση τομη; Και ποσοι τηνέχουν ανακακαλυψει;

Παντως οταν εισαι μακρια απο την Κυπρο αρχιζεις να καταλαβαινεις γιατι οι ξένοι νιωθουν αυτη τη μαγεια. Εμεις εξακολουθουμε να κρατάμε ζωντανη την ζεστασια της παράδοσης μας. Η οικογένεια, οι φίλοι, οι κουρπάροι, η μικρή ασφαλιστική δικλιδα που μάς περιβάλλει τά κάνει ολα πιο απλα, πιο ευκολα. Σε εμάς δεν έχεις ανάγκη να διπλοκλειδώνεις, ουτε να υποψιάζεσαι τον καθε ένα που περπατά πίσω σου το βράδυ. Ανοιγεις την πορτα σου χωρις να ρωτησεις πρώτα ποιος είναι, αφηνεις το αυτοκινητο για δυο λεπτά ανοικτο μβαινοντας στο μπακάλη και δεν φοβάσαι να μην το βρεις έξω στην επιστροφή. Αν μεινεις χωρις λεφτά δεν χάλασε ο κόσμος, καποιος θα βρεθει να σε δανεισει. Κι αν έχεις καποια επειγουσα δουλεια, ένα τηλεφώνημα θα σου λυσηει το πρόβλημα.

Αυτα είναι τα καλά μας. Εχουμε ομως και τα κακα μας, και οταν κανεις τις συγκρισεις τα βλέπεις κι αυτά. Σε μια μεγάλη χώρα σαν την Αμερικη, με τον αδυσωπητο ανταγωνισμο, ο άνθρωπος αναγκάζεται να δουλεψει σκληρά, επιμονα, συστηματικά. Αναγάζεται να μειώσει την εγωιστική του τάση, να κατέβει στο επιπεδο του θεατή του εαυτου του. Αναγκάζεται να αυτοτοποθετηθει σε μια μετριοπαθη θέση και να δεχθει τους άλλους όχι αφ υψηλου. Κι αν πευχει, αυτο θα γινει γιατι πραγματικά το αξιζει, κι όχι γιατι εξυηηρέτησε κάποιους κάπου κάποτε... Αυτά, σε αφήνω μέχρι το επομενο γράμμα.